

Rektor

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Jordbruksverkets skrivelser angående antalet regionala djurförsöksetiska nämnder

LI2023/01806

Karolinska Institutet (KI) har beretts tillfälle att lämna synpunkter på Jordbruksverkets skrivelser angående antalet regionala djurförsöksetiska nämnder. KI får därför framföra följande.

Sammanfattning

KI har i princip inga invändningar mot att Jordbruksverket får bestämma antalet etiska nämnder. KI bedömer dock att det finns risker med en centralisering. Om antalet djurförsöksetiska nämnder ska minskas måste det ske på ett sätt som säkerställer att detta kan genomföras utan att det leder till längre handläggningstider samt en försämrad nödvändig specialistkompetens hos de ledamöter som hanterar enskilda ärenden.

Antal nämnder och lokaliseringen av dessa

KI föreslår att antalet och lokaliseringen av de regionala djurförsöksetiska nämnderna ska ske i samråd med de berörda verksamheterna.

Av yttersta vikt är att säkerställa att rätt kompetens finns i de kvarvarande nämnderna. Djurförsöksetiska nämnder med specialistkompetens behövs för att säkerställa en sakkunnig beredning och korrekta beslut. Det är lämpligt att koncentrera ärenden som fordrar ledamöter med specialistkompetens till en eller två nämnder.

Mötesformer

KI delar inte Jordbruksverkets uppfattning att ett digitala format för nämndsammanträdena är en framgångsfaktor. KI anser att regionala nämnder med fysiska sammanträden är viktiga för att bygga upp kompetens kring forskningsområden och för att skapa en bra dialog mellan nämnderna och sökande forskare. KI anser att fysiska sammanträden befrämjar en öppen diskussion samt att det ger möjlighet till utbildning av ledamöter och därmed förbättrade insikter i uppdragets natur. Sammanfattningsvis anser KI att digitala möten är väl lämpade för beredningsgruppernas möten, men att nämndmötena bör genomföras i fysisk form.

Ekonomiska skäl

Jordbruksverket anför ekonomiska skäl till behovet att minska antalet djurförsöksetiska nämnder. En minskning av antalet nämnder får anses vara att föredra framför en ytterligare höjning av kostnaderna.

Handläggningstider

Den springande punkten är naturligtvis om denna förändring kan genomföras utan handläggningstiderna blir längre än vad de redan är. Det föreligger en uppenbar risk för att handläggningstiden förlängs. Både därför att belastningen helt enkelt blir större på de kvarvarande nämnderna och att nämnderna kan få hantera ärenden

där de inte har nödvändig special kompetens. Det finns stora regionala skillnader i vilka djurmodeller som används.

Kompetens hos nämndledamöterna

Generellt sett finns det ett stort behov av att förbättra utbildningen av ledamöter i de försöksdjursetiska nämnderna och möjligheten till en obligatorisk basutbildningen för att kunna bli nämndledamot måste ses över. Ledamöter i nämnderna behöver också en förståelse för forskningens behov och villkor samt på de kvalitetskrav som idag ställs på forskare. Bristande kompetens hos ledamöterna kan leda till fördröjda beslut, felaktiga beslut och i längden en försämrad välfärd för djuren. Det sistnämnda problemet borde kunna hanteras genom utbildning av ledamöterna och en viss grad av specialisering mellan de kvarvarande nämnderna.

Övriga synpunkter

KI anser att det finns skäl att ifrågasätta att nämnderna ska vara självfinansierade. Kostnader för djurförsöksetisk prövning är redan idag verksamhetshindrande för små forskningsgrupper. Besparingarna av det åtgärdsförslag som Jordbruksverket presenterar är inte stora nog att kompensera för det befintliga underskottet. Avgiftshöjningen som genomfördes 2024 för ansökningar ledde till signifikant större och mer komplicerade ansökningar. Högre kostnader innebär begränsningar för forskargrupper som inte har ekonomiska förutsättningar att betala de höga avgifterna för djurförsöksetisk prövning. Detta riskerar att spetsforskning inklusive preklinisk forskning vilket till stor del är beroende på djurbaserade forskningsmetoder inte kan bedrivas längre i Sverige.

För att de djurförsöksetiska nämnderna ska uppnå ett hållbart ekonomiskt resultat bedömer KI att nämndsystemet behöver ses

över. KI rekommenderar därför en extern översyn av nämndsystemet.

Beslut i detta ärende har fattats av undertecknad rektor Annika Östman Wernerson i närvaro av universitetsdirektör Veronika Sundström efter föredragning av jurist Lisa Norberg. Närvarande var också Medicinska föreningens ordförande Patrik Blomberg.

Annika Östman Wernerson

Lisa Norberg

Signature page

This document has been electronically signed
using eduSign.

eduSign